

LOB in de beroepsgerichte leerwegen van sc Delfland

Een integrale aanpak van LOB in de school verbetert de keuze en oriëntatie op de (studie)loopbaan van elke leerling.

Periode 2018 - 2022

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Wat kenmerkt ons?	4
De sc Delfland	4
Vorbereiding op het MBO.....	4
Hoogwaardige Technologie	4
Ondernemerschap	5
Zelfstandigheid en verantwoordelijkheid	5
Fantastische schooltijd	5
Kaders voor Loopbaanoriëntatie en loopbaanbegeleiding (LOB).....	5
Visie en kaders	5
Draagvlak	5
Organisatie, Instrumenten en Methoden	6
De vorm van LOB	7
De meerwaarde van LOB	7
Bijlage 1: kernelementen effectief LOB-beleid	8
Bijlage 2: loopbaancompetenties	9
bijlage 3: huidige LOB-activiteiten	10

INLEIDING

In de huidige kennismaatschappij is het zo dat mensen een leven lang leren waarbij individuen zelf verantwoordelijk zijn voor hun loopbaan. Om sturing te kunnen geven aan de eigen loopbaan is het ontwikkelen van loopbaancompetenties een belangrijk doel van LOB van het onderwijs.

Belangrijk is dat de leerlingen zelf keuzes kunnen maken, nu en in de toekomst. Dit doen zij door oriënteren, ervaringen opdoen (geen opdracht van school, maar over ervaringen praten, de vooroordelen wegnemen) en terugkijken/reflecteren (bewust nadenken over jezelf). Hierbij moeten de leerlingen wel worden ondersteund.

Kiezen voor een juiste vervolgopleiding betekent voor jongeren dat ze moeten weten waar hun talenten liggen en wat ze willen. Dat is een leerproces waarbij goede begeleiding essentieel is. Effectieve loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) helpt een leerling om met meer resultaat en meer plezier zijn opleiding en loopbaan te vervolgen en voorkomt verkeerde studiekeuzes en voortijdig uitval.

Het doel van LOB is de leerling helpen bij het ontwikkelen van een eigen arbeidsidentiteit: wie ben ik, wat wil ik, wat kan ik en welk beroep past daar het beste bij?

LOB is afhankelijk van een gedeelde en gezamenlijke verantwoordelijkheid tussen scholen, het vervolgonderwijs, ouders en bedrijfsleven.

WAT KENMERKT ONS?

DE SC DELFLAND

Binnen scholencombinatie Delfland verzorgen het Christelijk Lyceum Delft (CLD) en het Grotius College (GC) samen vmbo-opleidingen in de gemengde, kader- en basisberoepsgerichte leerweg. De scholen vinden elkaar in het standpunt een school te willen zijn waar iedereen met een passend advies welkom is. Ouders en leerlingen kiezen voor onderwijs waarbij normen en waarden hoog in het vaandel staan. Uitgangspunten zijn: respectvol met elkaar omgaan, verantwoordelijkheid nemen voor anderen en aandacht hebben voor elkaar. Dat wil scholencombinatie Delfland haar leerlingen graag leren.

Binnen de visie van Scholencombinatie Delfland staan verder nóg een aantal zaken centraal:

- Voorbereiding op het MBO
- Hoogwaardige Technologie
- Ondernemerschap
- Zelfstandigheid en verantwoordelijkheid
- Fantastische schooltijd

VOORBEREIDING OP HET MBO

Scholencombinatie Delfland leert leerlingen goede keuzes te maken richting vervolgopleidingen. Hiervoor is in de onderbouw het vak PSO ontwikkeld. PSO staat voor Praktische Sector-Oriëntatie. In de onderbouw doorlopen de leerlingen alle sectoren en krijgen door praktische opdrachten, excursies, bedrijfsbezoeken en gastlessen een goed inzicht in de verschillende beroepsrichtingen binnen de verschillende sectoren. Aan het eind van klas 2 maken de leerlingen een verantwoorde keuze voor hun opleiding in de bovenbouw. De bovenbouwopleidingen zijn Profielen van het vernieuwde vmbo die goed aansluiten op de vervolgopleidingen van het MBO. Met een diploma van de scholencombinatie Delfland vinden leerlingen bij de ROC's een passende MBO opleiding.

HOOGWAARDIGE TECHNOLOGIE

Het leven in de moderne maatschappij wordt volop ondersteund door hoogwaardige technologie. Als je een ruimte binnenkomt, dan gaat automatisch het licht aan. 's Morgens om 7 uur gaat automatisch de verwarming aan. Auto's kunnen zelfstandig inparkeren. Zware lasten worden door machines gedragen. Contact met andere mensen verloopt via computers en smartphones. Betalen doen we elektronisch en onze bankzaken regelen we on-line. Een belangrijk deel van ons leven worden we ondersteund door allerlei technologische snufjes waarvan we soms niet beseffen dat ze er zijn. Scholencombinatie Delfland leert leerlingen om te gaan met en gebruik te maken van al deze hoogwaardige technologische ontwikkelingen. Ongeacht of je nu kiest voor een opleiding in de technologie, de commercie of de dienstverlening. Hoogwaardige technologie is overal.

ONDERNEMERSCHAP

Werkgevers verwachten van iedere werknemer een stukje ondernemerschap. Alle werkzaamheden moeten bijdragen aan een goed bedrijfsresultaat. Het is daarom belangrijk dat leerlingen vaardigheden aanleren om later zelfstandig en verantwoordelijk te kunnen functioneren in een bedrijf of instelling. Een toenemend aantal leerlingen zal later werken als ZZP-er (Zelfstandige Zonder Personeel). Zij zullen een eigen bedrijf(je) starten en over de vaardigheden moeten beschikken om succesvol te kunnen ondernemen. Scholencombinatie Delfland draagt bij tot het ontwikkelen van deze vaardigheden.

ZELFSTANDIGHEID EN VERANTWOORDELIJKHEID

Bij het volwassen worden hoort ook dat je moet leren op eigen benen te staan. Scholencombinatie Delfland begeleidt en ondersteunt leerlingen bij de ontwikkeling van zelfstandigheid en verantwoordelijkheid. Respectvol omgaan met de medemens en een positieve bijdrage leveren aan de maatschappij staan dan ook hoog in het vaandel.

FANTASTISCHE SCHOOLTijd

Een schoolloopbaan is meer dan alleen leren voor een diploma of leren voor later. Schooltijd is ook iets waar je nu plezier aan mag beleven en waarin je gelukkig mag zijn. Ons motto is: een gelukkig kind leert meer! Dit is dan ook de reden dat scholencombinatie Delfland zich inzet om naast schoolse zaken ook heel veel leuke dingen te organiseren om leerlingen een fantastische tijd te bezorgen. Daarnaast hebben leerlingen een actieve rol in de organisatie van diverse activiteiten. Scholencombinatie Delfland beoogt een bruisende school te zijn.

KADERS VOOR LOOPBAANORIENTATIE EN LOOPBAANBEGELEIDING (LOB)

VISIE EN KADERS

Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) is erop gericht dat de leerlingen hun zelfkennis vergroten en verbeteren en hun horizon verruimen, uitgaande van hun eigen waarden en eigen identiteit. De begeleiding van dit proces is een belangrijke doelstelling van ons onderwijs. We zijn van mening dat de gewenste competenties het best verworven kunnen worden door middel van in de lesstof geïntegreerde praktische opdrachten. Daarnaast vinden we het gewenst dat de oriëntatie op het beroepenveld voor een belangrijk deel in de buitenschoolse praktijk plaatsvindt.

DRAAGVLAK

LOB krijgt zo een prominente plaats in de schoolloopbaan van de leerling in alle leerjaren, van brugklas tot en met eindexamen. Omdat leerlingen zich niet altijd bewust zijn van het kader waarin bepaalde activiteiten plaatsvinden, zal er extra aandacht moeten zijn voor de registratie ervan. Dit organiseren we in een portfolio dat binnen de ELO van de leerling kan worden benaderd en bijgehouden. De mentor speelt hierin een leidende rol.

De school maakt zo de maatschappij en de wereld van arbeid inzichtelijk voor de leerling. Alle geledingen hebben hierbij hun taak. Daarnaast dienen de ouders en het bedrijfsleven erbij betrokken te worden. De decanen sturen het hele proces aan en zorgen voor het nodige materiaal.

ORGANISATIE, INSTRUMENTEN EN METHODEN

Rollen en taken

De decanen worden LOB-coördinatoren en zorgen voor een procesmatige aanpak. Zij zorgen voor de scholing van mentoren/docenten binnen de organisatie en bieden deze ondersteuning. Dit betekent dat zij helpen bij het beantwoorden van vragen als: "Hoe gaan de mentoren tijdens de mentoruren maar ook daar buiten met loopbaanvragen om?" of "Welke mogelijkheden hebben (vak)docenten om LOB te integreren in de reguliere lessen?".

LOB-coördinatoren en mentoren vormen een team dat alle functies vervult voor een groep leerlingen en daarbij maatwerk levert. Deze hebben als taken: het begeleiden van leerlingen bij hun loopbaanvragen.

Docenten integreren loopbaancompetenties waar mogelijk in het (huidige) leerarrangement. Bij leeractiviteiten wordt zo veel mogelijk de verbinding gelegd met betekenisverlening voor het (toekomstig) beroep, gewerkt aan (arbeids)identiteitsvorming en het verwerven van loopbaancompetenties.

PR medewerkers, LOB-coördinatoren en mentoren zetten zich in om leerlingen te betrekken bij voorlichting en werving. Oud-leerlingen worden bijvoorbeeld uitgenodigd om te vertellen over hun ervaringen met school en hun verdere loopbaan. De leer- en loopbaanvragen van leerlingen staan centraal in het programmeren van loopbaanactiviteiten voor en door leerlingen.

Individuele LOB-gesprekken komen het gehele jaar voor. De gesprekken worden spontaan door docenten gedaan en/of gepland na afloop van LOB-activiteiten.

DE VORM VAN LOB

Beroepenoriëntatie en loopbaancompetenties zijn geen aparte vakken. Beroepenoriëntatie is gericht op het kennismaken met het pallet aan mogelijke beroepen en het verwerven van loopbaancompetenties, het is een aandachtgebied in heel veel onderwijsactiviteiten in de school.

Het verwerven van loopbaancompetenties is gericht op het leren kennen van jezelf, je talenten, je drijfveren, het ontdekken van je motieven en het reflecteren daarop. Beroepenoriëntatie richt zich op het onderzoeken en ontdekken van de verschillende soorten werk in relatie tot je eigen mogelijkheden en talenten. Je leert zo een toekomstperspectief voor jezelf te schetsen, de weg daarnaar toe stapje voor stapje te bepalen en de uitgezette koers vast te houden. Beroepenoriëntatie en loopbaancompetenties vormen de basis voor Loopbaanoriëntatie en –begeleiding (LOB). Binnen onze school komt Loopbaanoriëntatie en –begeleiding (LOB) en het samen met de leerling reflecteren op zijn of haar functioneren in relatie tot het loopbaanperspectief zo veel als mogelijk in alle vakken aan de orde. Belangrijk hierbij is ook de rol van de ouders die een plaats binnen LOB moet hebben.

Doel van LOB is dat de leerling in staat is vragen te beantwoorden als: “Wat voor soort mens ben ik”, “Wat voor soort werk past er bij mij?” en “Kan ik in het soort werk dat ik graag zou willen doen mezelf zijn?”.

Het ontwikkelen van deze competenties vereist een leeromgeving:

- die krachtig, d.w.z. zo realistisch mogelijk met opdrachten die “er toe doen”;
- waarin plaats is voor leren buiten de school;
- waarin ruimte en aandacht is voor de dialoog, gericht op reflectie;
- waarin ruimte is voor vraag-gestuurd onderwijs.

DE MEERWAARDE VAN LOB

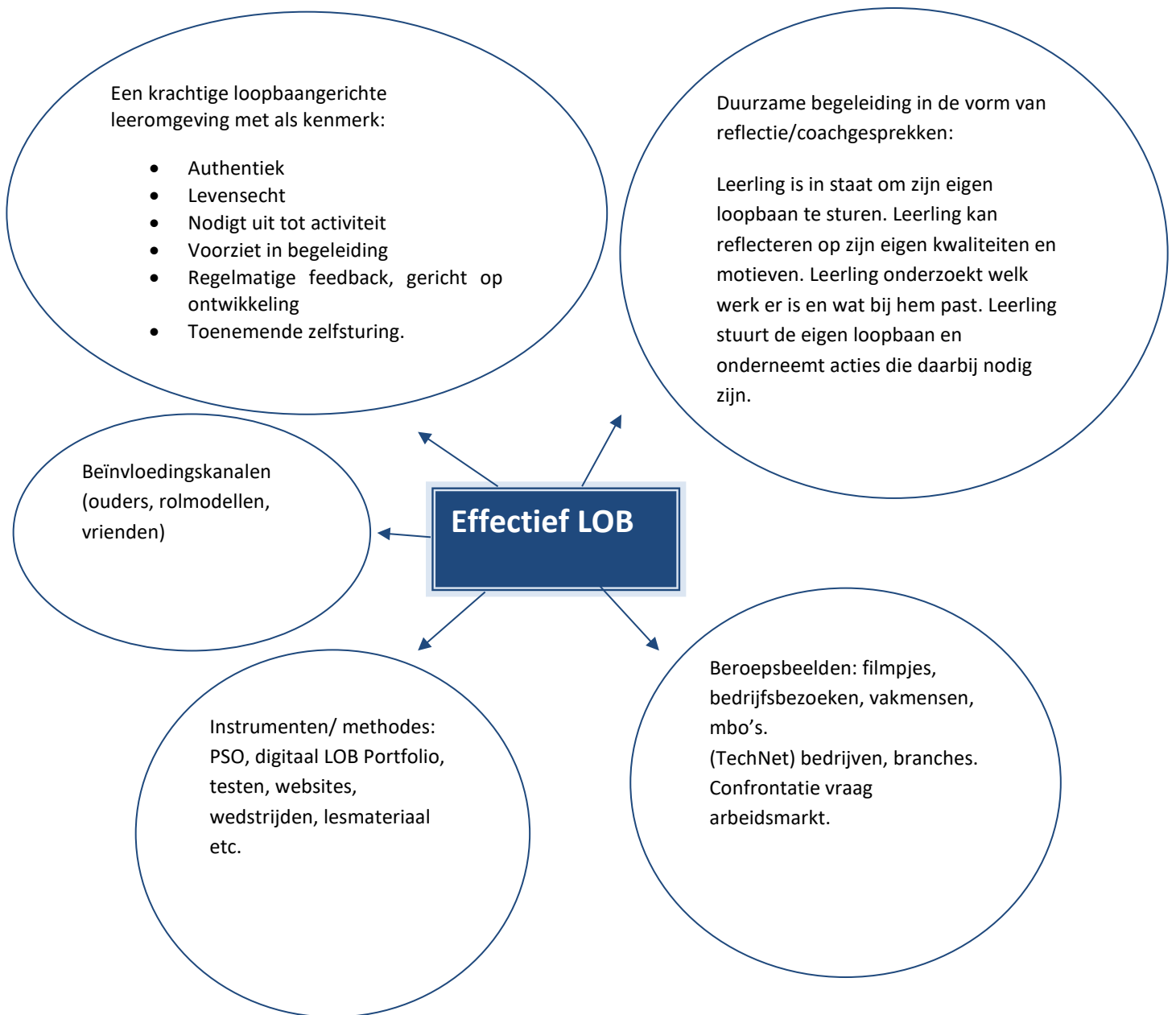
- Leren reflecteren (leren kijken/ervaren en nadenken daarover, leren leren).
- Ontwikkeling van het zelfbeeld.
- Leerlingen leren kiezen, vooroordelen wegnemen en keuzes bespreekbaar maken.
- Betere onderbouwing voor de keuze van de vervolgopleiding.

De gewenste ontwikkeling in de school is schematisch weergegeven:

Van	Naar
Beroepenoriëntatie en Loopbaancompetenties zijn geen leerdoelen	Loopbaancompetenties zijn leerdoelen, opgenomen in het curriculum/schoolplanning/rapport
LOB-activiteiten in de 2 ^e lijn	LOB-leerlijn in 1 ^e lijn met team van docenten en mentoren
LOB los van onderwijs Vrijblijvende loopbaanactiviteiten	Structurele loopbaanleerlijn geïntegreerd in curriculum met georganiseerde reflectiemomenten.
Vaststaand programma	Maatwerk: leerloopbaan van de leerling staat centraal.
Decaan	LOB-coördinator

BIJLAGE 1: KERNELEMENTEN EFFECTIEF LOB-BELEID

Waar bestaat een effectief lob beleid uit?

BIJLAGE 2: LOOPBAANCOMPETENTIES

Vijf loopbaancompetenties:

1. **Ontdek je talent**
Waar ben je goed in? Waar wil je het beste in worden? (kwaliteitenreflectie)
2. **Ontdek je passie**
Wat houdt je bezig? Waar wil je moeite voor doen? (motievenreflectie)
3. **Ontdek je werkplek**
Welke uitdagingen en dilemma's kom je tegen? (werkexploratie)
4. **Zelf aan zet**
Wat ga je ontdekken, oefenen en bewijzen? (loopbaansturing)
5. **In gesprek met**
Wie heb je nodig om wensen te realiseren? (netwerken)

Drie loopbaanvragen:

1. Wat voor mens ben ik?
2. Wat wil ik gaan doen in de toekomst?
3. Wat voor soort werk(omgeving) past bij mij?

Rol LOB-coördinator en docenten:

- Ik praat met leerlingen
- Ik zet aan tot denken
- Ik waardeer en activeer
- Ik hanteer de 5 loopbaancompetenties

BIJLAGE 3: HUIDIGE LOB ACTIVITEITEN

SC Delfland	leerjaar				Welke loopbaan Competentie 1,2,3,4,5	Reflectie moment door loopbaan-specialist Ja/nee	Wie verantwoordelijk voor reflectiemoment?	Is dit een krachtige leeromgeving ja/nee	Opgenomen in jaarplan Ja/nee	Draagt dit bij aan het juiste beroeps-beeld?	Wie ook betrokken? Ouders, rolmodellen, vrienden?	Draagt dit bij aan de juiste keuze voor vervolpleiding
	1	2	3	4								
Activiteit												
PSO: kennismaken met sectoren en mogelijkheden daarbinnen	x	x			1,2,3	Ja	Vaardigheden-coach / Mentor/ Decaan	Ja	Ja	Ja	--	--
On Stage: Visitekaartjes maken / toelichting in de klassen / Beursvloer / Bedrijfsbezoek / training netwerken		x	x		2,3,4,5	Ja	Decaan/ Mentor	Ja	Ja	Ja	--	Ja
Bedrijfsbezoeken, excursies en gastlessen	x	x	x	x	1,2,3,4,5	ja	Leerling/ Mentor	ja	deels	ja	--	Ja
ouderavond sector- profielkeuze	x	x	x	x	4,5	Neen	---	Neen	Ja	Neen	Ouders	Ja
Wegwijzer MBO/Beroepenmarkt		x		x	4,5	Ja	Mentor/ Decaan	Ja	Ja	Soms	--	Ja
Beroepsstage			x	x	1,3,4,5	Ja	Mentor/ Decaan	Ja	Ja	Ja	Ouders	Ja
Dag van het ondernemen/ Dag van de zorg/ Dag van de techniek			x	x	3,5	Ja	Decaan/ Mentor	Ja	Neen	Ja	Soms	Ja
Bedrijfsbezoeken/excursies per sector		x	x	x	3,5	Ja	Decaan/ Mentor	Ja	Neen	Ja	Soms	Ja

SC Delfland	leerjaar				Welke loopbaan Competentie 1,2,3,4,5	Reflectie moment door loopbaan-specialist Ja/nee	Wie verantwoordelijk voor reflectiemoment?	Is dit een krachtige leeromgeving ja/nee	Opgenomen in jaarplan Ja/nee	Draagt dit bij aan het juiste beroeps-beeld?	Wie ook betrokken? Ouders, rolmodellen, vrienden?	Draagt dit bij aan de juiste keuze voor vervolgopleiding
	1	2	3	4								
Activiteit												
Spotsonjobs		x			2,3,4,5	Ja	Decaan/ Mentor	Ja	Ja	Ja	Soms Ouders	Ja
Skillsmasters			x	x	1,2,3,4	Ja	Decaan/ Mentor	Ja	Ja	Ja	Soms Ouders	Ja
LOB-gesprekken	x	x	x	x	1,2,3,4,5	Nvt	Nvt	Ja	Ja in klas 3 en 4	Ja	Soms	Ja
Maatschappelijke stage		x			1,2,3,4,5	Ja	Mentor	Ja	Ja	Soms	Ouders	Neen

Activiteiten met PO (go VMBO carousel) Leerlingmentoren II geven hulp bij technieklessen op basisscholen			x	x	1,2,5	Ja	Vakdocent	Ja	Ja	Neen	Neen	Neen
PSO projecten		x			1,2,4	Ja	Mentor/ Decaan	Ja	Ja	Ja	---	Neen